

SELETUSKIRI

Valde, Hiie ja Erakupaiga kinnistutele
mahasõidu projekt
Staadium: Põhiprojekt

OÜ Mastlop

Töö nr.24061

18.04.2025 a.

TÖÖ KOOSSEIS

SELETUSKIRI

- 1. ÜLDIST**
  - 2. OLEMASOLEV OLUKORD**
    - Ehitusgeoloogilised tingimused
  - 3. PROJEKTI EESMÄRK**
  - 4. PROJEKTLAHENDUS**
    - Piirangud
    - Tehnilised näitajad
    - Plaanilahendus
    - Katend
    - Kvaliteedinõuded
    - Liikluskorraldus- ja ohutusvahendid
    - Vertikaalplaneerimine
    - Tehnovõrgud
    - Haljastus ja heakord
    - Jäätmekava
    - Töötervishoid ja tööohutus
    - Tegevus teel ja teekaitsevööndis
    - Kasutus- ja hooldusjuhend
-

JOONISED

ASUKOHASKEEM	TL-01
NÄHTAVUSKOLMNURKADE ASENDIPLAAN	TL-02-1
ASENDIPLAAN	TL-02-2
VERTIKAALPLANEERING	TL-03
KONSTRUKTSIOONI LÕIKED	TL-04

SELETUSKIRI

1. ÜLDIST

Käesolev põhiprojekt on koostatud kinnistu omaniku tellimusel.

- Geodeesia – OÜ Geoport poolt **29.09.2021.a.** koostatud geodeetiline alusplaan. Töö nr. A21223
- Nord Homes OÜ- töö nr. 11276. **Ehitusluba nr. 2212271/09125 (30.03.2022.a.**
- **Tinter Projekt OÜ- töö nr. 56-20-TP Ardu-Paunküla jalgratta- ja jalgteede põhiprojekt.**
- Lähteülesanne

Projekteerimisel on arvestatud järgmiste normide ja nõuetega:

Planeerimiseseadus ja sellest tulenevalt kehtestatud nõuded;

Ehitusseadustik ja sellest tulenevalt kehtestatud nõuded;

EVS 901-1:2020 Tee-ehitus osa 1: Asfaltsegude ja pindamiskihide täitematerjalid

EVS 901-2:2016 Tee-ehitus osa 2: Bituumensideained

EVS 613:2023 Liiklusmärgid ja nende kasutamine

EVS 614:2022 Teemärgised ja nende kasutamine

EVS 843:2016 Linnatänavad;

EVS 932:2017 Ehitusprojekt

EVS 901-3:2021 Tee-ehitus osa 3: Asfaltsegud

EVS 901-20:2013 Tee-ehitus osa 20: Filtratsioonimooduli määramine

MTM määrus 17.07.2015. a. määrus nr. 97 „Nõuded ehitusprojektile“

MTM määrus 9.01.2020. a. määrus nr. 2 „Tee ehitusprojektile esitatavad nõuded“

MTM määrus nr. 101. 03.08.2015. „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded“

MTM määrus nr. 34 14.04.2016 „Topo-geodeetilistele uuringutele ja teostusmöödistamisele esitatavad nõuded“

MTM määrus nr. 43. 13.07.2018. "Nõuded ajutisele liikluskorraldusele"

Kliimaministri määrus nr. 71 „Tee projekteerimise normid.“ 17.11.2023.a.

„Kose valla kaevetööde eeskiri“ Kose Vallavolikogu määrus nr 103, vastu võetud 25.02.2021.a.

"Kose valla jäätmehoolduseeskiri" Kose Vallavolikogu määrus nr. 11, vastu võetud 31.05.2022.a.

„Elastsete teekatendite projekteerimine“ TA 2023.a.

Killustikust katendikihtide ehitamise juhised (TA 2022.a redaktsioon).

Muldkeha ja drenkihi projekteerimise, ehitamise ja remondi juhised (2020.a. redaktsioon).

„Asfaldist katendikihtide ehitamise juhised“ TA 2021

Ristmike vahekauguste ja nähtavusalade määramise juhend. Transpordiamet 11.03.2022.a.

„Tüüpkatendid väikese liiklussagedusega teedele“ Maanteeamet 16.04.2019.a.

2. OLEMASOLEV OLUKORD

Käsitletav projektala asukohaks on 11208 Paunküla-Kiruvvere-Ardu tee äärne. Kinnistud asuvad Kõrvenurga külas, Kose vallas, Harju maakonnas.

Käsitletavad kinnistud (käesoleva projekti koostamise aegsed andmed Maa-ameti geoportaalist):

Valde (tunnus 36302:002:0288)

Hiie (tunnus 36302:002:0095)

Erakupaiga (tunnus 36302:002:1090)

11208 Paunküla-Kiruvvere-Ardu tee (tunnus 36302:002:0165)

Tee maa alal, käsitletaval alal esineb eelkõige kõrghaljastust kaskede ja männinoorendiku näol.

Käesoleval hetkel on olemas mahasõit, mis asub Valde kinnistul. Hiie ja Erakupaiga kinnistutel mahasõidud puuduvad. Käsitletavad kinnistud on laugja reljeefiga. Maapinna reljeef on tasane, üldprintsiibis maanteest eemalduvas suunas. Truupe lähedalasuvate kinnistute juurdepääsuteede all ei tuvastatud. Maapinna absoluutkõrgused jäävad vahemikku 77,27 – 77.67.

Kõnealuse kinnistu olemasolev mahasõit asub riigi kõrvalmaantee 11208 Paunküla-Kiruvvere-Ardu tee ~6,480 km-l ja planeeritav mahasõit asub riigi kõrvalmaantee 11208 Paunküla-Kiruvvere-Ardu tee ~6,466 km-l (mõõdetuna mahasõidu teljest). Käsitletaval ala kehtib kiiruse piirang 60 km/h. Olemasolev riigi kõrvalmaantee on teeregistri andmetel 6,0m laiune (mõõdetuna geodeesia alusplaanilt 5,0-5,40m) ja katendiks on mustkate/bituumestabiliseeritud kate.

Transpordiamet ei võta endale kohustusi planeeringuga seotud rajatiste välja ehitamiseks.

Ehitusgeoloogilised tingimused

Käesoleva projekti raames ehitusgeoloogiat tellitud ei ole.

3. PROJEKTI EESMÄRK

Projekti eesmärk on Valde, Hiie ja Erakupaiga kinnistutele ühise mahasõidu rajamine uues asukohas ja katendite taastamine.

Projekteeritud teevõrgustiku järgselt likvideeritakse olemasolev mahasõit, taastatakse haljasala ja vajadusel muud katendid.

4. PROJEKTLAHENDUS

Liikluse analüüs

Käsitletaval alal kehtib kiiruse piirang 60 km/h. Vastavalt Teeregistri andmetele oli 2023.a liiklusloenduse tulemusel vaadeldaval alal liiklussagedus 196 a/ööp (100% sõidu- ja pakiautod).

Piirangud

„Tee projekteerimise normid „ Kliimaministri määrus nr. 71 (17.11.2023.a. Lisa 1, Tabel 1) ja „Ristmike vahekauguste ja nähtavusalade määramise juhend“ Transpordiamet 11.03.2022 Joonis 2 ja Tabel 3 järgi nähtavuskolmnurgad 7x100 m.

- Ehitusseadustik paragrahv nr. 71 „Avalikult kasutatava tee kaitsevöönd“ maantee kaitsevöönd – 30 m sõiduraja välimisest servast

Transpordiamet ei võta endale kohustusi planeeringuga seotud rajatiste välja ehitamiseks.

Tehnilised näitajad

Mahasõit

Sõiduradade arv	- 1
Mahasõidu katte laius	- 3,50 m
Katendi tüüp	- 2xpindamisega freespurukate
• Pikikalle	mahasõit 2,0%; juurdepääsutee 1,0 %
• Põikkalle	
-mahasõidul	2,5%
-teepeenral	4,0%
• Nõlvus	
-muldel	1:2

Plaanilahendus

Plaanilahenduses on lähtutud arhitektuurse projekti kontseptsioonist ja Tellija soovidest.

Arhitektuurse projekti on koostanud Nord Homes OÜ, töö nr. 11276-st. Sellele on väljastatud 30.03.2022.a. seisuga ehitusluba nr. 2212271/09125. Kõnealuse projekti tingmärke käsitleda kui „Varem projekteeritud.“

Hiie ja Erakupaiga kinnistu piirile on varem projekteeritud piirdeaed, millele on väljastatud käesolevaks hetkeks ehitusteatis nr. 2511201/04480 (25.02.2025.a.). Käsitleda käesolevas projektis kui „Varem projekteeritud.“

Tinter-Projekt OÜ poolt on 2021.a. koostatud Ardu-Paunküla jalgratta- ja jalgteede põhiprojekt (töö nr. 56-20-TP). Selle mahus oli koostatud ka mahasõit Valde ja Hiie kinnistutele. Kõnealuse projekti tingmärke käsitleda kui „Varem projekteeritud.“ Vaata asendiplaani joonis.

Ette on nähtud Valde kinnistul olemasoleva mahasõidu likvideerimine. Selleks vähemalt transpordiamaa-ala mahus mahasõidu katend likvideerida ning ala taastada haljasalana, mille nõlvad planeerida lähtuvalt olemasolevast olukorrast.

SELETUSKIRI

Valde, Hiie ja Erakupaiga kinnistutele
mahasõidu projekt
Staadium: Põhiprojekt

OÜ Mastlop

Töö nr.24061

18.04.2025 a.

Ette on nähtud likvideerida kõrghaljastust nähtavuskolmurkade mahus (vaata joonis TL-02-1) kui ka juurdepääsutee rajamiseks kuni Erakupaiga kinnistuni. Hiie kinnistu omaniku soovil säilitada kõrghaljastust maksimaalselt !!

Ette on nähtud likvideerida olemasolevat piirdeaeda (ka autovärad), mis asub Valde ja Erakupaiga ühise kinnistu piiri läheduses (vaata viited TL-02-2 joonisel). Likvideerimise täpne maht täpsustada kinnistu omanikuga !

Arhitektuurse projektlahenduse ja kinnistute valdajate omavahelise kokkuleppe tõttu erineb mahasõidu asukoht varem projekteeritud mahasõidu asukohast (Tinter Projekt OÜ, töö nr. 56-20-TP).

Käesoleva projekti järgselt on ette nähtud uus mahasõit olemasolevast/likvideeritavast mahasõidust ca 14m Hiie kinnistu poole, mille asukoht võrreldes varem projekteeritud projektlahendusega (Tinter-Projekt OÜ, töö nr. 56-20-TP) on nihkunud ca 3m Hiie kinnistu poole. Kõnealune uus projekteeritav mahasõit asub riigi kõrvalmaantee 11208 Paunküla-Kiruvere-Ardu tee ~6,466 km-l (möödetuna mahasõidu teljest).

Vastavalt kinnistu omanike kokkuleppele on mahasõit ette nähtud Hiie kinnistu peale. Projekteeritav mahasõit hakkab teenindama kolme kinnistut, milleks on Hiie, Valde ja Erakupaiga.

Projekteeritav mahasõit asub riigi kõrvalmaantee 11208 Paunküla-Kiruvere-Ardu tee ~6,466 km-l ja on sellega täisnurga all. Mahasõidu katte laius on 3,5m ja 1,0m laiuste teepeenardega. Mahasõidu pöörderaadiuseks on $R=5,0m$ (katte serv). Pöörderaadiusi on kontrollitud prügiauto Šablooniga (auto pikkus 10m).

Projekteeritav mahasõit on varem projekteeritud projektlahendusega (Tinter-Projekt OÜ, töö nr. 56-20-TP) asendiplaaniliselt ja kõrguslikult kokku viidud. Katted taastada/rajada vastavalt sellele kumb projektlahendus esimesena valmis ehitatakse. Juhul, kui esimesena ehitatakse valmis käesoleva projekti järgne mahasõit siis katte taastada olemasoleva olukorra järgselt, ehk sõidutee peenar ja nõlvad planeerida ja viia kokku haljasalaga (Joonis TL-04; Lõige 2-2).

Kolme kinnistu ühine mahasõit haruneb kolmeks ca PK 0+15. Kruusast 1,0m laiused teepeenrad rajada kuni kolme kinnistu mahasõidu harunemiseni. Iga harunemine on min laiusega 3,50m. Juurdepääsutee osa Erakupaiga kinnistuni asub Hiie kinnistu piiril ja 1m kaugusel Valde kinnistu piirist.

Mahasõit ja edasi kinnistu sisene juurdepääsutee kokku viia olemasoleva sõidutee katendiga.

Mahasõit ja juurdepääsutee on ette nähtud siirdekatendiga ehk 2xpindamisega freespurukattega (PK 0+00 – PK 0+62,95). Teepeenrad rajatakse kruusast kattega (segu 0/31,5).

Mahasõidu kokkuviiimisel olemasoleva maantee kate taastada min 30cm laiusest (vaata joonised TL-02-2 ja TL-04). Vajadusel taastada teekatemärgistus olemasoleva olukorra järgselt.

Mahasõidule, pöörderaadiuse lõppu on ette nähtud sinise helkuribaga tähisposti paigaldus.

Mahasõidu alla jäävatele madal- ja keskpingeakaablile paigaldada vajadusel kaitsetorud (d160).

Mahasõit tuleb rajada ilma 11208 Paunküla-Kiruvere-Ardu teed sulgemata !

SELETUSKIRI

Valde, Hiie ja Erakupaiga kinnistutele
mahasõidu projekt
Staadium: Põhiprojekt

OÜ Mastlop

Töö nr.24061

18.04.2025 a.

Katete taastamised

Ehitaja peab tagama ehitustöödel kvaliteedi vastavalt „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded“ (MTM 23.11.2020.a. määrus nr 101). Samuti tuleb tööde teostamisel jälgida Maanteeameti koostatud „Teetööde tehnilised kirjeldused“ juhendeid.

Olemasolevat mustkatet/bituumenstabiliseeritud katet mitte lõhkuda. Ol.oleva ja projekteeritud kate omavahel kokku viia.

Projekteeritav mahasõit on varem projekteeritud projektlahendusega (Tinter-Projekt OÜ, töö nr. 56-20-TP) asendiplaaniliselt ja kõrguslikult kokku viidud. Katted taastada/rajada vastavalt sellele kumb projekt esimesena valmis ehitatakse.

NB Kui katteid kahjustatakse suuremas ulatuses kui projektis käsitletud siis tulevad need normide kohaselt taastada. Kui kaevetöödel selgub, et tänava maa-ala katend erineb projektdokumentatsioonis kajastatust siis tuleb a/b katend taastada olemasoleva olukorra järgselt.

Haljasala taastamine

Kaevetööde järgselt tuleb taastada haljasala kasvumullaga, millele külvatakse muruseemet.

Katend

Mahasõit ja juurdepääsutee (PK 0+00 – 0+62,95):

- 2xpindamine (fr. 4/8 + 8/12)
+freespuru h= 8cm
- Lubjakivikillustikust alus fr. 4/63; Kt 0,98 h= 25 cm
- Geotekstiil IV profiil
- Täiteliiv (min f=1,0 m/ööp), Kt=0,98 min h= 20 cm
- Täiteliiv (min f=0,5 m/ööp), Kt=0,95 (vajadusel)
- Ol olev pinnas (Kt=0,92)

Väljakaeve teostada vähemalt kogu kasvupinnase mahu.

Kvaliteedinõuded

Kui filtratsioonimoodul on piisav (min f=1,0 m/ööp), siis tohib kaeviku tagasitäitmisel kasutada kohalikku pinnast. Muldkeha ja drenkihi projekteerimise, ehitamise ja remondi juhis. Maanteeameti peadirektori käskkiri 05.01.2016.a. nr 0001.

Asfaltsegude koostamisel juhinduda EVS 901-1:2020, ning „Asfaldist katendikihtide ehitamise juhis, TA 2021“ esitatud nõuetest.

Pindamine teostada vastavalt „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded“ määrus nr. 101 ja EVS 901-1:2020 „Tee-ehitus osa 1 Asfaltsegude ja pindamiskihtide täitematerjalid“.

Ehitaja peab tagama ehitustöödel kvaliteedi vastavalt „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded“ (MTM 23.11.2020.a. määrus nr 101). Samuti tuleb tööde teostamisel jälgida Maanteeameti koostatud „Teetööde tehnilised kirjeldused“ juhendeid.

SELETUSKIRI

Valde, Hiie ja Erakupaiga kinnistutele
mahasõidu projekt
Staadium: Põhiprojekt

OÜ Mastlop

Töö nr.24061

18.04.2025 a.

Katendi kihtkonstruktsioonide rajamisel peab vältima olemasolevate kommunikatsioonide vigastamist.

Katendi kihtkonstruktsioonide rajamisel tuleb kõrvaldada olemasolev pinnakatte muld, liivasegune muld, ebasobivast pinnasest täide, vanad võimalikud konstruktsioonid ja muu ebasobiv pinnas. Vältima peab olemasolevate kommunikatsioonide vigastamist. Kui tööde käigus selgub, et kihtkonstruktsioonide alla jääb ebasobiv pinnas, tuleb kõlbmatu pinnas välja kaevata ja asendada sobiliku pinnasega.

Täidete rajamisel tuleb kasutada drenivat pinnast, mille filtratsioonitegur maksimaalse tiheduse juures normidekohase tihendamise korral on vähemalt 1.0 m/ööpäevas. Keskliivast drenikiht tihendatakse, tihendustegur vähemalt 0,98.

Lubjakivikillustikaluses kasutada lubjakivikillustikku purunemiskindlusega LA35.

Lubjakivikillustikalus **sõiduteel** rajatakse kiilumismeetodil kahekihilisena. Aluse killustik fr 4/63 kiilutakse killustikuga fr 4/32 (Killustikust katendite ehitamise juhise Maanteeameti peadirektori käskkirj nr 0215 Tabel 5) või „Tee ehitamise kvaliteedinõuded.“ MTM 23.11.2020.a. määrus nr 101, LISA 10; POS 4 ja 5

Killustikaluse pinnal peab sõidetaval alal elastsusmoodul mõõdetuna INSPECTOR või LOADMAN seadmega olema siirdekatenid vähemalt 130 MPa. Teised kattekonstruktsioonikihid peavad vastama kehtivatele normidele ja eeskirjadele.

Liikluskorraldus- ja ohutusvahendid

Liikluskorraldus- ja ohutusvahenditest on ette nähtud mahasõidule sinise helkurribaga tähisposti paigaldamine. Vajadusel taastada maanteel olemasolev teekattemärgistus.

Vertikaalplaneerimine

Projektis on ettenähtud sadevesi mahasõidult juhtida piki- ja põikikalletega maanteest eemalduvas suunas, Hiie ja Valde kinnistu poole. Projekteeritav mahasõit ei sea takistusi sõidutee/transpordi maa-alalt teemuldest sadevete liikumiseks.

Mahasõidu pikikalle on 2,5% ja põikikalle on 2,5% (peenral 4,0%). Juurdepääsutee pikikalle kinnistu sees on valdavalt 1,0% ja põikkalle 2,50%. Projekteeritava mahasõidu põikkalade suund ühtib lähiala pinnase reljeefiga.

Katendite taastamisel lähtuda olemasolevast olukorrast. Projekteeritud ja ol. Olevad katendid tulevad kõrguslikult omavahel sujuvalt kokku viia.

Projekteeritav mahasõit on varem projekteeritud projektlahendusega (Tinter-Projekt OÜ, töö nr. 56-20-TP) asendiplaaniliselt ja kõrguslikult kokku viidud. Katted taastada/rajada vastavalt sellele kumb projekt esimesena valmis ehitatakse.

Vajadusel kõik olemasolevad ja projekteeritud kaevuluugid ja kaped tuleb tõsta projekteeritud pinnakõrguste tasemele. Ehitustöödel tuleb tagada kõikide kommunikatsioonide rikkumatus nii ehitamise ajal kui ka hilisemal ekspluateerimisel.

SELETUSKIRI

Valde, Hiie ja Erakupaiga kinnistutele
mahasõidu projekt
Staadium: Põhiprojekt

OÜ Mastlop

Töö nr.24061

18.04.2025 a.

Tehnovõrgud

Kaevetööde tsooni, mahasõidu alla jäävad olemasolevad tehnovõrgud.

Side

Olemasolev sidekaabel asub 11208 Paunküla-Kiruvere-Ardu tee ääres, aga teiselpool teed, Hiieveski kinnistu esisel alal. Käesoleva projekti kaevetöödest jääb sidekaabel välja.

Elekter

Täita Elektrilevi OÜ kooskõlastuse nr. 3875061617 (26.02.2025.a.) tingimused ! Mahasõidu alla jäävad kesk- ja madalpingekaabel. Mõlemad kaablid mahasõidu mahus paigaldada kaitsetorusse (d160mm) min pikkusega 7,0m.

Ehitusel tuleb jälgida, et ei vigastataks või muul moel kahjustataks olemasolevaid maa-aluseid kommunikatsioone. Vajadusel täita tehnovõrkude valdajate kooskõlastuste tingimused.

Haljastus ja heakord

Nähtavuskolmnurkade mahus peab olema tagatud nähtavus. Teemaa-alal kõrg- ja madalhaljastus, mis on nähtavuskolmnurkade mahus on ette nähtud likvideerida (vaata joonis TL-02-1 ja TL-02-2).

Peale kaevetöötrassi tagasitäitmist/tihendamist ja katendi rajamist kaetakse taastatav/projekteeritav muru-ala vähemalt 15 cm paksuse sõelutud uue huumusmulla kihiga, külvatakse muruseeme ning rullitakse vastavalt asendiplaanil nõidatud mahus. Võib kasutada ka mätastust või muruvaipa, millele tehakse kasvumullast aluskiht, jätkuvahed täidetakse kasvumullaga, kastetakse ja rullitakse. Murupind ei tohi oma kõrguse tõttu takistada sademetevee äravoolu katetelt.

Muru rajamisel peab laotatava kasvumulla kihi piisavalt tihendama, et ei tekiks hilisemaid vajumeid ja lohke. Paigaldatav kasvumulla kiht peab töömaa piiridel sujuvalt kokku viidama olemasoleva säiliva murukatte pinnaga. Laotatav muld peab olema eelnevalt ette valmistatud – kivid välja sõelutud ja muud ebasobivad esemed eemaldatud.

Taastamistöodel kasutada maksimaalselt olemasolevat pinnast !!

Jäätmekava

Ehitusjäätmete kogumist ja käitlemist viiakse läbi vastavalt Kose valla Jäätmehoolduseeskirjas esitatud nõuetele

Asfaltbetooni murdu ja üle jäävat täitepinnast vedav isik peab omama jäätmeluba või olema registreeritud Keskkonnaametis (Pärnu linn, Roheline 64)

Töötervishoid ja tööohutus

Ehitustöödel peab ehitaja jälgima ja täitma kõiki nõudeid, mis on esitatud Vabariigi Valitsuse 8. detsembri 1999.a. määruses nr. 377 "Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ehituses"

Tööde teostamisel tehnovõrkude kaitsetsoonis tuleb kinni pidada kehtestatud ohutustehnilistest nõuetest. Kommunikatsioonide tsoonis tuleb kaevata käsitsi.

Tegevus teel ja teekaitsevööndis

Liikluskorraldus ehitustööde ajal peab vastama juhendile MTM määrus nr. 43. 13.07.2018. "Nõuded ajutisele liikluskorraldusele."

Ehitustööde korraldamisel tuleb tagada jalakäijate ja liiklusvahendite juurdepääs majavaldustele! Ehitaja peab arvestama kulutustega ajutiste ümbersõitude ehituseks, korrashoiuks ja nende liikluskorraldusvahenditega tähistamiseks

Tee kaitsevööndi maa omanik on kohustatud kaitsevööndis hoidma korras teemaaga külgneva kaitsevööndi maa-ala ja sellel paikneva rajatise ning kõrvaldama või lubama kõrvaldada nähtavust piirava istandiku, puu, põõsa või muu liiklusele ohtliku rajatise. Kõik teel ja tee kaitsevööndis kavandatavad teehoiuvälised ja teehoiutööd tuleb tee omanikuga kooskõlastada nende projekteerimise ajal.

Teel võib liiklust ajutiselt piirata või sulgeda avariide, loodusõnnetuste, tee kasutuskõlbmatuks muutumise või kandevõime kaotuse korral või teehoiutööde ajal. Otsuse teel liikluse sulgemiseks või piiramiseks teeb tee omanik. Liikluse sulgemise või piiramise loa annab riigi tee valdaja ehk Transpordiamet.

Avalikult kasutatava tee sulgemine ja sellega seoses vajaliku ümbersõidu korraldamine võib toimuda üksnes liiklusvälise ürituse korraldaja kulul. Liikluse ümberkorraldamiseks vajalikud kulud peab liikluse sulgemist või piiramist taotlev isik tee omanikule hüvitama enne ürituse algust.

Mahasõidu rajamine peab olema teostatud riigi kõrvalmaanteed sulgemata !

Kasutus- ja hooldusjuhend

Tee või tänava pikaajalisuse tagab ehitusel kasutatud kvaliteetne tehnoloogia ja sertifitseeritud ehitusmaterjalide kasutamine. Teede seisundi tagamisel ja tee korrashoiul, teel liiklemisel, tee kasutamisel ja tegevusel tee kaitsevööndis juhinduda järgmiste õigusaktidega kehtestatud nõuetest, lähtuda kehtivast redaktsioonist:

- Ehitusseadustik (RT I, 05.03.2015, 1, jõustunud 01.07.2015)
- Liiklusseadus (RT I, 23.03.2015, 119, jõustunud 01.07.2015)
- Tee seisundinõuded (Majandus- ja taristuministri määrus nr 92; RT I, 15.07.2015, 13, jõustunud 18.07.2015)

Teed ja tee kaitsevööndit kahjustada ja risustada on keelatud. Tee omanik ja tee kaitsevööndi

omanik võivad nõuda tee või tee kaitsevööndi kahjustajalt või risustajalt teehoiukulude katteks hüvitist. Veoste või sõitjate veoga tegelev ettevõtja peab andma tee omanikule tema nõudmisel andmeid teed kasutatavate sõidukite, vedude mahu, teekonna ning sõitude sageduse kohta.

Kattega teel tohib sõita niisugune sõiduk, mis toetub tee pinnale pneumaatiliste või elastsete rehvidega (roomikutega), aga ka hobusõiduk, millel ei ole pneumaatilisi rehve. Neid sõidukeid, mille rattad, roomikud või muud konstruktsiooniosad või veos võivad rikkudateekatet, liikluskorraldusvahendeid, lumetõrjeseadmeid ja teisi rajatise või teemaad, kui viimane ei ole selliste sõidukite liiklemiseks kohandatud, tuleb vedada eriveeremiga (treileriga).

Naastrehvide kasutamine reguleeritakse «Sõiduki tehnajärelevalve eeskirjaga».

Teel on keelatud:

- lõhkuda teekatet liikluse piiramiseks;
- sulgeda või tõkestada sõiduteed ja rajatise mistahes esemete, sõidukite või veostega;
- sõita neil teosadel, mis on liiklemiseks suletud;
- sõita teele ja sealt maha neis kohtades, kus puuduvad peale- ja mahasõiduteed;
- ladustada materjale, mis võivad kahjustada teed või keskkonda, piirata teel nähtavust või ohustada muul viisil liiklust;
- teele maha loopida või panna prahti ja jäätmeid ning juhtida sinna reovett;
- karjatada kariloomi.

Liiklusväliseks otstarbeks võib teed kasutada üksnes tee omaniku kirjalikul loal ja tema kehtestatud tingimustel. Teel liiklusväliseks tegevuseks võib anda loa ainult isikule, kellel on tegevusluba taotletava liiklusvälise tegevuse jaoks. Sõitjate turvalisuse tagamiseks peab tee omanik hoolitsema nii tee kui ka sõitjate peale- ja mahamineku kohtade ohutuse eest. Lasteveo- või muu ühissõiduliini avamiseks on vaja tee omaniku kirjalikku nõusolekut. Laste ja teiste reisijate ohutuse tagamiseks võib tee omanik seada nii ajutisi kui ka alalisi piiranguid muude sõidukite liikumiseks ühissõidukite marsruudil.

Liiklusvälise teabevahendi paigaldamise loa annab maa omanik tee omaniku kirjalikul nõusolekul ja tema seatud tingimustel.

Teele ja tee kaitsevööndi alale võib paigaldada liiklusvälise teabevahendi, mis:

- 1) ei eksita liiklejat ega varja tema eest liikluskorraldusvahendit;
- 2) ei raskenda liikluskorraldusvahendite eristamist;
- 3) ei ohusta liiklust liikleja pimestamisega ega tähelepanu hajutamisega;
- 4) ei piira nähtavust ristmikul.

Nimetatud nõuete eiramisega tekitatud kahju peab liiklejale hüvitama teabevahendi paigaldaja.

Teele või tee kaitsevööndisse tee omaniku nõusolekuta paigaldatud liiklusvälise teabevahendi peab

paigaldaja tee omaniku nõudel viivitamata kõrvaldama. Nõude täitmata jätmise korral on tee omanikul

õigus teabevahend kõrvaldada. Teabevahendi kõrvaldamise kulud kannab teabevahendi paigaldaja.

Teede projekteeirija Pärt Põltsam

Vastutav spetsialist Pärt Põltsam (tunnistuse nr. 163405/163406)